

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ
PAŽYMA**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. 1-1428 9
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-729 (TAP-17-1814(2)) (TAIS
NR. 17-12524(3))**

2017-12-01 Nr. NV-3056

Vilnius

Rengėjas: Ūkio ministerija.

Tikslas: nepritarti Seimo narių T. Langaičio, V. Kernagio ir A. Armonaitės inicijuotoms Viešųjų įstaigų įstatymo pataisoms.

Įstatymo pakeitimo projektu siūloma:

- papildyti įstatymo 9 straipsnio 5 dalies 1 sakinį žodžiais „jeigu tokia sutartis yra sudaroma“ ir jį išdėstyti taip: „5. Visuotinio dalininkų susirinkimo įgaliotas asmuo viešosios įstaigos vardu sudaro darbo sutartį su viešosios įstaigos vadovu ir ją nutraukia, **jeigu tokia sutartis yra sudaroma.**“, siekiant suvienodinti esamą reglamentavimą nevyriausybinių organizacijų sektoriuje, nes, anot pataisų iniciatorių:
  - nei Asociacijų, nei Labdaros ir paramos fondų įstatymuose privalomo reikalavimo sudaryti darbo sutartį su vadovu nėra. Būtų suvienodintas viešųjų įstaigų, asociacijų ir labdaros ir paramos fondų reglamentavimas dėl darbo sutarties su vadovu sudarymo. Viešųjų įstaigų steigėjai įgytų galimybę rinktis tarp darbo sutarties ar savanoriškos veiklos sutarties sudarymo su organizacijos vadovu;
  - šiuo metu įtvirtinta nuostata dėl visuotinio dalininkų susirinkimo įgalioto asmens, kuris pasirašo darbo sutartį su viešosios įstaigos vadovu ir ją nutraukia, yra neaiški ir institucijų aiškinama plačiai, paprastai laikant, kad tokia darbo sutartis yra neprivaloma.

Esama situacija:

- šiuo metų Viešųjų įstaigų įstatyme yra nustatyta:
  - 9 str. 5 dalyje - viešosios įstaigos visuotinio dalininkų susirinkimo įgaliotas asmuo pasirašo darbo sutartį su viešosios įstaigos vadovu ir ją nutraukia;
  - 10 str. 1 dalies 4 punkte - visuotinis dalininkų susirinkimas skiria ir atšaukia viešosios įstaigos vadovą, nustato jo darbo sutarties sąlygas.

Esmė: siūloma nepritarti įstatymo projektui, nes:

- Darbo kodekse yra įtvirtinta prievolė sudaryti darbo sutartį su juridinio asmens vadovu visais atvejais, kai už jo darbą yra atlyginama;
- sudarant galimybę su viešosios įstaigos vadovu sudaryti ne tik darbo sutartį bet, kaip alternatyvą, ir neatlygintinę civilinę sutartį, tai, tikėtina, galėtų prisidėti prie socialinio draudimo įmokų sumažėjimo, nes Lietuvos Respublikoje įregistruota beveik 10 600 viešųjų įstaigų, jų filialų ir atstovybių, todėl manytina, kad sudarius galimybę viešųjų įstaigų

vadovams dirbti neatlygintinai, socialinių draudimo įmokų sumažėjimas gali būti reikšmingas.

Derinimas:

- nutarimo projektas patikslintas, įvertinus Teisingumo ministerijos, Finansų ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktas pastabas, ir darbo tvarka suderintas su šiomis ministerijomis;
- nutarimo projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2017 m. lapkričio 28 d. išvadoje Nr. NV – 3012 pateiktas pastabas.

Atitikties Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina.

Dalykinio vertimo išvada: siūlome nutarimo projektą teikti į Vyriausybės posėdžio B dalį.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. 8 706 63 789, el. p. saulius.gaigalas@lrv.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,

faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@ukmin.lt, <http://ukmin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-12-01 Nr. (13.2-31)-3-5049

Į 2017-10-13 Nr. S-2726

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1428 9 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-729“ PROJEKTO PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija (toliau – Ūkio ministerija), vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą (Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2017 m. spalio 13 d. raštas Nr. S-2726) ir įgyvendindama Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2017 m. spalio 6 d. sprendimą Nr. SV-S-411 „Dėl įstatymų projektų išvadų“, parengė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-729“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Teikiamu Nutarimo projektu siūloma nepritarti Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo I-1428 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIP-729 (toliau – Įstatymo projektas) dėl Nutarimo projekte nurodytų priežasčių.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) kanceliarijos Teisės grupės pastabą, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728, 43 punktą, pasikeitus ministrui, Vyriausybei pateikti teisės aktų projektai turi būti vizuoti paskirto naujo ministro, teikiamas Nutarimo projektas pasirašytas naujai paskirto ūkio ministro. Nutarimo projekte taip pat atsižvelgta į kitas Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės, su kuria Nutarimo projektas suderintas darbo tvarka, pastabas.

Nutarimo projektą parengė Ūkio ministerijos Įmonių teisės ir verslo aplinkos gerinimo departamento (direktorė Milda Kaupelienė, tel. 8 706 64 747, el. p. Milda.Kaupeliene@ukmin.lt) Įmonių teisės skyriaus (vedėja Jurgita Staneikaitė, tel. 8 706 64 885, el. p. Jurgita.Staneikaite@ukmin.lt) vyriausioji specialistė Rūta Steckienė (tel. 8 706 64 647, el. p. Ruta.Steckiene@ukmin.lt).

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 2 lapai.

Ūkio ministras

Virginijus Sinkevičius

Rūta Steckienė, tel. 8 706 64 647, el. p. Ruta.Steckiene@ukmin.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1428
9 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-729**

2017 m.

Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2017 m. spalio 6 d. sprendimo Nr. SV-S-411 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.5 papunktį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a**:

Nepritarti Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-729 (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo (toliau – Viešųjų įstaigų įstatymas) 9 straipsnio 5 dalyje įtvirtinta nuostata dėl visuotinio dalininkų susirinkimo įgalioto asmens, kuris pasirašo darbo sutartį su viešosios įstaigos vadovu ir ją nutraukia, yra neaiški ir institucijų aiškinama plačiai, paprastai laikant, kad tokia darbo sutartis yra neprivaloma. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad toks institucijų aiškinimas dėl šios nuostatos taikymo nėra teisingas, kadangi Viešųjų įstaigų įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje, taip pat 10 straipsnio 1 dalies 4 punkte kitų alternatyvų viešosios įstaigos ir jos vadovo santykiams įforminti nenumatoma. Nepaisant to, kad Viešųjų įstaigų įstatyme nėra nuostatų, kuriomis tiesiogiai įtvirtinama, kad su šios teisinės formos vienasmeniu valdymo organu – vadovu sudaroma darbo sutartis, atkreipiamė dėmesį į Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – Darbo kodeksas) 101 straipsnio 1 dalį, kurioje įtvirtinta, kad su juridinio asmens vienasmeniu valdymo organu – fiziniu asmeniu, dirbančiu atlygintinai, privalo būti sudaryta darbo sutartis, išskyrus mažųjų bendrijų ir individualių įmonių vadovus. Tai reiškia, kad Darbo kodekse yra įtvirtinta prievolė sudaryti darbo sutartį su juridinio asmens vadovu visais atvejais, kai už jo darbą yra atlyginama. Pažymėtina, kad įtvirtinus Įstatymo projektu siūlomus Viešųjų įstaigų įstatymo 9 straipsnio 5 dalies pakeitimus, taptų neaišku, koku kitu darbo sutarčiai alternatyviu būdu galėtų būti įforminami viešosios įstaigos bei jos vadovo santykiai. Paminėtina ir tai, kad, vadovaujantis Darbo kodekso 33 straipsnio 5 dalimi, šalys negali sudaryti civilinio pobūdžio susitarimų dėl šiame kodekse nustatytų teisių ir pareigų įgyvendinimo.

2. Įstatymo projektu siūlomu reguliavimu, kaip nurodoma Įstatymo projekto aiškinamajame rašte, siekiama įtvirtinti galimybę su viešosios įstaigos vadovu sudaryti civilinę sutartį, už kurią

nebūtų atlyginama (pavyzdžiui, savanoriškos veiklos sutartį), taip sprendžiant ne visoms viešosioms įstaigoms, o mažesnes pajamas gaunančioms nevyriausybinėms organizacijoms aktualias problemas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad juridinio asmens vadovas yra juridinio asmens valdymo organas, per kurį juridinis asmuo įgyvendina civilines teises ir pareigas. Nustačius, kad viešosios įstaigos ir vadovo santykiai gali būti įforminami ir savanoriškos veiklos sutartimi, pagrindinės juridinio asmens valdymo organo funkcijos, įtvirtintos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.82 straipsnio 3 dalyje, būtų nesuderinamos su Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymo 4 straipsnyje nustatytais savanoriškos veiklos principais – naudos visuomenei ir asmeniui, bendradarbiavimo, taip pat įvairovės ir lankstumo principais.

3. Vadovaujantis Viešųjų įstaigų įstatymo 2 straipsnio 1 dalimi, viešoji įstaiga – pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas – tenkinti viešuosius interesus vykdant švietimo, mokymo ir moksline, kultūrinę, sveikatos priežiūros, aplinkos apsaugos, sporto plėtojimo, socialinės ar teisinės pagalbos teikimo, taip pat kitokią visuomenei naudingą veiklą. Be to, Viešųjų įstaigų įstatymo 3 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad viešoji įstaiga turi teisę verstis įstatymų nedraudžiama ūkine komercine veikla, kuri yra neatsiejamai susijusi su jos veiklos tikslais. Pažymėtina, kad Įstatymo projektu siūlomi pakeitimai būtų taikomi ne tik nevyriausybinėms organizacijoms, bet ir visoms viešosioms įstaigoms, todėl įtvirtinus galimybę viešųjų įstaigų vadovams dirbti neatlygintinai pagal civilinę sutartį ir įvertinus viešosioms įstaigoms taikomą pelno mokesčio lengvatą, tai galėtų lemti šios teisinės formos pasirinkimą vykdant ne su viešųjų interesų tenkinimu susijusią Viešųjų įstaigų įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje numatytą veiklą, o užsiimant išskirtinai tik komercine veikla bei siekiant pelno.

4. Priėmus Įstatymo projekte siūlomus pakeitimus, susijusius su viešosios įstaigos bei vadovo santykių įforminimo išplėtimu, ir taip sudarant galimybę su viešosios įstaigos vadovu sudaryti ne tik darbo sutartį bet, kaip alternatyvą, ir neatlygintinę civilinę sutartį, tai, tikėtina, galėtų prisidėti prie socialinio draudimo įmokų sumažėjimo, be to, apribotų ir vadovų, su kuriais sudaryta tokia neatlygintinė civilinė sutartis, teisę pasinaudoti socialinėmis garantijomis, kurios priklauso pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims. Pažymėtina, kad valstybės įmonės Registrų centro 2017 m. rugsėjo mėnesio duomenimis, Lietuvos Respublikoje įregistruota beveik 10 600 viešųjų įstaigų, jų filialų ir atstovybių, todėl manytina, kad sudarius galimybę viešųjų įstaigų vadovams dirbti neatlygintinai, socialinių draudimo įmokų sumažėjimas gali būti reikšmingas.

Ministras Pirmininkas

Ūkio ministras

Ūkio ministras
Gintautas Sinkevičius
2017-11-30
Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos
Teisės ir pirkimų departamento
direktorė
Lina Lukoševičiūtė
2017-11-28

Ūkio ministerijos Bendrųjų reikalų
departamento Dokumentų valdymo
ir asmenų aptarnavimo skyriaus
vyriausioji specialistė

Roma Sabaliauskaitė
2017-11-28